

[Oluf Pedersen.]

Regulering af valutamæssige Grunde er fordelagtig, men mener, at det er skadeligt, og det siges da ogsaa baade af Grosserer-Societetets Komité og Grossist-Sammenlutningen af 1930. Jeg henviser i øvrigt ogsaa til det tidligere ved Behandlingerne af forskellige Lovforslag fremdragne Materiale om den Udvikling, som har fundet Sted under Valutacentralen, og som har fastslaaet, at Valutacentralen har været valutamæssig skadelig. Dette Materiale blev jo i Valgkampen brugt i meget udstrakt Grad af Venstrepresen, og det er min Opfattelse, at det netop var paa Valutacentralen, at Venstre fik den Valgsejr, som de opnaaede. Selv om Regeringen beholdt Magten, fik den dog paa dette Omraade et fortjent Nederlag.

Det er fastslaaet, at vor Handel under Valutacentralen er gaaet ned. Det er ogsaa ligetil, at det maatte gaa saaledes, naar man begrænser Importen, og det er jo Valutacentralens Formaal, ellers vilde Formaalet ikke være naaet. Det er givet, at Samhandelen maa begrænses, naar Importen begrænses, og saa maa igen Eksporten nedsættes. Dette er fastslaaet af alle Nationaløkonomer, men desværre ikke forstaaet af mange, selv blandt de største Politikere.

Det værste ved Lovforslaget er dog utvivlsomt de saakaldte „beskæftigelses-mæssige Grunde“, som blev klart belyst ved den Omstændighed, at jo mere man overfører til Frilisten, jo mindre bliver Arbejdsløsheden. For visse Socialdemokrater, for ikke at sige Arbejdernes Erhvervsraad, har dette aabenbart været helt uforstaaeligt. For dem var det næsten naturstridigt, men det skyldes dog, saa vidt jeg kan se, alene Uvidenhed om de økonomiske Naturlove. Det er beklageligt, men et gammelt Ord siger, at mod Dumhed kæmper selv Guderne forgæves.

Jeg antager, at selv den Visker, som Landbrugsministeren for et Par Dage siden gav det saakaldte Arbejdernes Erhvervsraad, antagelig ikke kommer til at virke under de givne Forhold.

Jeg har Lyst til at gøre nogle Bemærkninger, som staar i nøje Forhold til den aktuelle Situation, nemlig om Importen under og efter Verdenskrigen, fordi jeg mener, at vi bør lære af Fortiden. Før Verdenskrigens Udbrud, i 1914, havde vi et Seddelomløb paa ca. 150 Mill. Kr. Det øgedes under Verdenskrigen til 365 Mill. Kr., samtidig med at alle Varepriser fordoblede. Om det var Prisstigningen, der medførte en forøget

Seddelmængde, eller omvendt, strides de kyndige om. Jeg siger næppe forkert, naar jeg hævder, at det var et Dobbeltspil.

Men Resultatet af denne forøgede Seddeludstedelse var en tilsyneladende Velstand. Efter Krigen fik vi som bekendt Landmandsbankens Krak, og det gav Anledning til en stor Seddeludstedelse, saa vi kom helt op paa 541 Mill. Kr. Priserne paa Importen tredoblede; for Importvarenes Vedkommende skete der det, at Priserne blev femdoblet. Jeg kan nævne, at Kul, som i 1913 kostede 18 Kr. pr. t, steg til 160 Kr. i Gennemsnit i 1919—20. Man hævdede dengang fra radikal Side, at det var en alt for stor Import, der fandt Sted i disse Aar. Det virkelige Forhold er, at det var en alt for dyr Import, der fandt Sted.

Jeg mener, at det havde en meget nær Tilknnytning til den alt for store Seddeludstedelse. Vi erindrer alle den Prisstigning, den medførte; jeg mener, vi kan lære deraf. Vi fik en stor Gæld Borgerne imellem, en Gæld, der var stiftet i de smaa danske Kroner; reelt var Forøgelsen derfor ikke saa stor, men saa fandt man paa den skæbnesvangre Idé at føre Kronen op i Pari til Ulykke for mange Tusinder, ikke mindst for det danske Landbrug. De Folk, som i denne Tid spekulerer i Brevkort, var de ivrigste for at faa Parikronen, ja, vi saa, at Venstre endda gjorde den ærlige Kronens ivrigste Talsmand til Minister paa Grund af hans ulykkelige Indsats.

Og hvori bestod saa Ærligheden? Den bestod i, at man omtrent fordoblede Folks Gæld; denne Gæld, der var rigelig stor i Forvejen; endnu den Dag i Dag er der mange, der lider under det, der skete. Vi fik Gælden sat op, vi fik Renten sat op, og dermed mistede vi tillige Muligheden for at arbejde os ud af det, hvorfor Gældsproblemet stadig er uløst nu efter 15 Aars Forløb.

Jeg forstaar derfor, at danske Husmænd og Bønder kan være bange for at forpligte os til at følge Sterling, det vil sige baade op og ned. Vi kan risikere, at Sterlingens Fald kommer som en god Ven, med gode Indtægter, med højere Priser og større Gæld, men at denne Mønt derefter igen stiger, saa vi faar hele Parikronens forfærdelige Ulykke om igen. Jeg synes, man burde holde vor Krone uafhængig baade af Sterling og Dollar, men holde den fast som en Varemøntfod, og det er ogsaa det, der maa menes med den Udformning, som man har givet § 2 i den Lov, der her foreslaas forlænget. Det er reelt og hæderligt, selv om det ærede Medlem Hr. Hassing-